

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-32>

УДК 351.851

ОЦІНЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЯКОСТІ ЖИТТЯ ДЕТЕРМІНОВАНОЇ ІНФРАСТРУКТУРОЮ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

EVALUATION OF PROCESSES OF TRANSFORMATION OF THE QUALITY OF LIFE DETERMINED BY THE INFRASTRUCTURE OF THE EDUCATIONAL ENVIRONMENT

Волошин Володимир Степанович

кандидат економічних наук, доцент,
Національний університет водного господарства та природокористування
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8108-0126>

Дейнега Олександр Вікторович

доктор економічних наук, професор,
Рівненський державний гуманітарний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4642-9748>

Дейнега Інна Олександрівна

доктор економічних наук, професор,
Рівненський державний гуманітарний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5006-190X>

Voloshyn Volodymyr

National University of Water and Environmental Engineering

Deineha Oleksandr

Rivne State University of Humanities

Deineha Inna

Rivne State University of Humanities

В статті конкретизовано основне призначення гуртожитків в Україні і світі. Виокремлено причини зростання важливості гуртожитків для українського суспільства в умовах воєнного стану. Досліджено динаміку зміни облаштування загальної площі приміщень у гуртожитках України, в тому числі у міській та сільській місцевості. Встановлено, що у досліджуваному періоді у гуртожитках сільської та міської місцевості знизилося забезпечення водопровідним обладнанням, гарячим водопостачанням, каналізацією, всіма видами опалення, газом. Акцентовано, що студентські гуртожитки в умовах воєнного стану виконують важливу соціальну функцію – в них тимчасово розміщують внутрішньо переміщених осіб. Ідентифіковано проблеми функціонування студентських гуртожитків та здійснено їх групування відповідно до першочерговості вирішення, що дозволить комплексно підійти до її розв'язання та сформувати менеджменту закладу освіти відповідний алгоритм процесів управління.

Ключові слова: управління закладом освіти, внутрішньо переміщені особи, соціальні потреби мешканців гуртожитків, якість життя, соціальна функція гуртожитків.

The main purpose of dormitorys in Ukraine and the world is specified. The reasons for the growing importance of educational institution management, internally displaced persons, social needs of dormitory residents, quality of life, social function of dormitorys for Ukrainian society in the conditions of martial law are singled out. The dynamics of changes in the arrangement of the total area of premises in the dormitorys of Ukraine, including in urban and rural areas, were studied. It was established that from 2018 to 2020, provision of plumbing equipment, hot water supply, sewage, all types of heating, and gas decreased in dormitories in rural and urban areas. The decrease in indicators of the overall area of the premises in the dormitories in the urban area varies from 4,28% to 15,81%, the indicator

of the equipment with stove heating decreased the most. The decrease in indicators of furnishing the total area of rooms in dormitories in rural areas varies from 6,95% to 25,06%, but the indicator of furnishing with liquefied gas decreased the most. It was determined that student dormitories in the conditions of martial law perform an important social function – they temporarily accommodate internally displaced persons. The problems of student dormitories were identified and their grouping was carried out in accordance with the priority of solution into priority, urgent, important. The first group of problems of the dormitories of higher education institutions «Priority» needs an urgent solution and state funding, since the life and health of Ukrainian citizens depend on it, as well as the implementation of educational activities in general. The second group of «Actual» problems needs to be solved, because in the conditions of energy instability, the constant destruction of the energy infrastructure of Ukraine, the need for energy saving is important, since the use of outdated technologies by dormitories of higher education institutions creates an additional unwanted load on the energy system of Ukraine. The group of «Important» problems primarily involves solving problems in the comfort of living, therefore, although their solution is necessary, their solution can be postponed for a certain period. Such an approach will allow a comprehensive approach to solving the problems of dormitories and form the management of the educational institution the appropriate algorithm of management processes.

Keywords: educational institution management, internally displaced persons, social needs of dormitory residents, quality of life, social function of dormitory.

Постановка проблеми. В умовах військового стану, в яких на сьогодні функціонують усі інститути держави загалом та економіка зокрема, питання аналізу забезпечення комунальним обладнанням житлових приміщень у гуртожитках України є досить актуальним. Насамперед забезпечення комфортним для проживання, розміщеним поблизу місця навчання житлом є важливим для студентів. Актуальність цього питання в Україні підвищилась із початком повномасштабного вторгнення росії, адже виникла потреба поселення тимчасово переміщених осіб, що проживали на територіях, де ведуться бойові дії або / та таких, що втратили свої помешкання (ВПО). Зрозуміло, що ВПО в основному отримують тимчасовий прихисток у гуртожитках закладів вищої освіти (ЗВО), які адаптувалися під сучасні реалії. Так, наприклад, для мешканців гуртожитків розроблені алгоритми поведіння під час повітряної тривоги. Укриття повинні знаходитися у підвальному приміщенні гуртожитку та облаштовані згідно всіх вимог та стандартів, зокрема повинна знаходитися достатня кількість питної води, аптечки та інші життєво необхідні речі. Досить важливим при цьому є стан комунального обладнання, наприклад водопроводу, центрального опалення та опалення від індивідуальних установок, наявність природного газу тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями функціонування гуртожитків займаються як вітчизняні, так і закордонні науковці. Англійський вчений К. Сміт та його китайський колега Н. Пун розкрили особливості функціонування промислових гуртожитків у Південному Китаї та дослідили роль житла в управлінні людськими ресурсами. Вони вважали, що постійна пропозиція робо-

чої сили полегшує управління та функціонує як форма примусового контролю, за допомогою якого роботодавці мають владу не лише над працевлаштуванням, але й над житловими потребами працівників [1, с. 1459]. Канадські вчені Н. Ревінгтон, М. Мус, Д. Генрі та Р. Хайдер вивчали історію планування студентського житла у Ватерлоо з 1986 по 2016 роки на основі планових документів і є прихильниками ідеї так званого «міського гуртожитку», в якому студенти живуть по всьому місту, а не в окремому студентському містечку [2, с. 194]. Український науковець І. Літяга розкрив зміст поняття «соціального гуртожитку», головною метою діяльності якого є створення умов для соціальної адаптації осіб, які в ньому проживають, та їх підготовки до самостійного життя [3, с. 286], а І. Сняданко досліджувала взаємозв'язок між оцінкою студентами свого матеріального стану (в тому числі умовами проживання в гуртожитках) та рівнем самоєфективності [4, с. 289].

Мета дослідження. На основі дослідження забезпечення комунальним обладнанням житлових приміщень у гуртожитках України проаналізувати динаміку відповідних статистичних показників за останні роки в розрізі міської та сільської місцевості, визначити основні причини їхньої зміни з метою покращення управління якістю життя мешканців гуртожитків у перспективі.

Виклад основного матеріалу. Гуртожиток – це приміщення, де громадянам на підставі трудових відносин або навчання у навчальному закладі надається у тимчасове користування житлова площа, і є житловим будинком, який відповідає певним вимогам. Головне призначення гуртожитку – тимчасове проживання людей або окремих сімей [5].

Такий вид помешкань присутній у різних країнах світу. До прикладу, в США цим словом називають приміщення, котре в основному забезпечує потреби в сні для великої кількості людей (англ. dormitory). Тому там можуть розміщуватися не лише студенти університетів, але й, наприклад, подорожуючі, представники організацій, що приїхали у відрядження, тощо. Якщо помешкання задовольняє й інші потреби, зокрема освітні, побутові тощо, то його називають «зал проживання» (англ. residence hall) [6].

Проаналізуємо статистичні дані облаштування загальної площі приміщень у гуртожитках України, зокрема в міській та сільській місцевостях за період з 2017 по 2020 рр. У зв'язку з відсутністю оновленої статистичної інформації на офіційному сайті Державної служби статистики України [7] будемо оперувати доступною інформацією за раніше згадані роки, оскільки динаміка залишається такою самою і на майбутні періоди.

В Україні протягом 2017...2020 рр. спостерігається незначне скорочення площі житлових приміщень у гуртожитках України. Так, у 2018 році вона становила близько 16 млн. м², у 2019 – 15,7 млн. м², а у 2020 вже близько 15 млн. м². Це можна пояснити тим, що деякі гуртожитки отримали статус квартир на основі Положення про порядок передачі квартир (будинків), жилих приміщень у гуртожитках у власність громадян [8].

В цілому гуртожитки України забезпечені основними видами комунального обладнання, необхідного для забезпечення комфортного проживання, про що свідчать статистичні дані. Загальний тренд, який спостерігається з 2017 по 2018 рр., показує незначне покращення ситуації за винятком забезпечення гарячим водопостачанням та скрапленням газом (табл. 1).

Динаміка показників облаштування загальної площі приміщень у гуртожитках з

2019 по 2020 рр. визначеним вище комунальним обладнанням ілюструє погіршення облаштування водопроводом, гарячим водопостачанням, каналізацією, опаленням та газом. Зокрема, облаштування водопроводом у 2020 р. зменшилося у порівнянні з попереднім 2019 роком на 4,49%, що в числовому еквіваленті дорівнює 672976 м²; гарячим водопостачанням – на 4,67%, що в абсолютних величинах дорівнює 506835 м²; каналізацією – на 4,78%, або 709691 м²; центральним опаленням – на 5,26%, в числовому еквіваленті дорівнює 627755 м²; опаленням від індивідуальних установок – на 6,11%, що в абсолютних величинах дорівнює 146373 м²; опалення природним газом – на 6,99% (536083 м²), а скрапленням – на 11,29 (8801 м²). Найбільше погіршилася ситуація із облаштуванням пічним опаленням (на 14,34%), оскільки воно давно технологічно застаріло, належним чином не обслуговується та не ремонтується.

Дані щодо облаштування загальної площі приміщень у гуртожитках, котрі розташовані у міській місцевості України в цілому та окремо у містах (табл. 2), дозволяють розрахувати частку урбанізації облаштування, яка досить висока майже для всіх видів комунального обладнання: для водопостачання у середньому становить 93%, гарячого водопостачання – 95%, каналізації – 99%, центрального опалення – 97%. Ця ситуація не типова лише для пічного опалення, співвідношення якого у містах і селах становить відповідно 30% на 70%.

Динаміка показників облаштування загальної площі приміщень у гуртожитках у міській місцевості України з 2019 по 2020 рр. переважно є негативною. Виняток становить забезпечення скрапленням газом, яке зросло на 11,60%, що в абсолютних величинах дорівнює 3398 м². Показник облаштування водопроводом зменшився на 4,28%, що в числовому еквіваленті дорівнює 592995 м². Гаряче

Таблиця 1

Динаміка зміни облаштування загальної площі приміщень у гуртожитках України, млн м²

Рік	Водопровід	Гаряче водопостачання	Каналізація	Опалення			Газ	
				центральне	індивідуальне	пічне	природний	скраплений
2017	15,2	11,1	15,1	12,2	2,2	0,14	7,8	0,07
2018	15,2	11,1	15,1	12,3	2,4	0,14	7,9	0,08
2019	15,0	10,8	14,8	11,9	2,4	0,12	7,9	0,08
2020	14,3	10,3	14,1	11,3	2,2	0,11	7,8	0,10

Джерело: сформовано на основі [7]

Таблиця 2

**Динаміка зміни облаштування загальної площі приміщень у гуртожитках
у міській місцевості України, млн м²**

Рік	Водопровід	Гаряче водопостачання	Каналізація	Опалення			Газ	
				центральне	індивідуальне	центральне	індивідуальне	центральне
2017	14,1	10,6	14,0	11,7	1,7	0,05	7,3	0,05
2018	14,1	10,5	14,0	11,8	1,8	0,05	7,3	0,03
2019	13,9	10,3	13,7	11,5	1,8	0,04	7,2	0,03
2020	13,3	9,8	13,1	10,9	1,7	0,03	6,7	0,03

Джерело: сформовано на основі [7]

водопостачання зменшилось на 4,56% або 469 972 м². Облаштування каналізацією знизилось на 4,53% (623195 м²); центральним опаленням – на 5,13%, що в абсолютних величинах дорівнює 590081 м²; опаленням від індивідуальних установок – на 5,39%, що в числовому еквіваленті дорівнює 99075 м²; пічним опаленням – на 15,81%. Тобто динаміка у містах напряму корелює із загальною картиною в Україні. Також зменшення показників облаштування загальної площі приміщень у гуртожитках у міській місцевості коливається від 4,28% до 15,81%, найбільше зменшився показник облаштування пічним опаленням.

Нижче представлено узагальнення даних щодо облаштування загальної площі приміщень у гуртожитках сільської місцевості України з 2017 по 2020 рр. (табл. 3), що засвідчують в цілому покращення ситуації в період з 2017 по 2018 рр. за винятком забезпечення каналізацією, центральним опаленням та скрапленням газом.

За досліджуваний період забезпечення водопровідним обладнанням у селах зменшилося на 7,11%, що в абсолютному вираженні дорівнює 79981 м²; гарячим водопостачанням – на 6,95%, в числовому еквіваленті

дорівнює 36863 м²; каналізацією – на 7,87%, або 86496 м². Забезпечення центральним опаленням знизилось на 8,67% (37674 м²); опаленням від індивідуальних установок – на 8,48% (47298 м²); пічним опаленням – на 13,68%, що в абсолютному вираженні дорівнює 11912 м². Зменшення показників облаштування загальної площі приміщень у гуртожитках у сільській місцевості коливається від 6,95% до 25,06%, але найбільше погіршилось забезпечення скрапленням газом.

Студентське житло становить значну частину ринку нерухомості та інвестицій у всьому світі. У 2018 році глобальні інвестиції у спеціально побудоване студентське житло перевищили 16 млрд. доларів. І хоча за прогнозами пандемія COVID-19 вплине на цей сектор, інвестиційна активність такого житла, наприклад, у США у 2020 році все одно становила 1,58 млрд. доларів. У США налічується 8,6 млн. студентських ліжок, що становить 12% від загальної кількості орендованих приміщень. Ключовою демографічною групою на ринку студентського житла є іноземні студенти, адже у 2019 році в коледжах і університетах США їх навчався понад мільйон. Проте через пандемію кількість іноземних студентів

Таблиця 3

**Динаміка зміни облаштування загальної площі приміщень у гуртожитках
у сільській місцевості України, млн. м²**

Рік	Водопровід	Гаряче водопостачання	Каналізація	Опалення			Газ	
				центральне	індивідуальне	центральне	індивідуальне	центральне
2017	1,1	0,52	1,1	0,48	0,51	0,91	0,50	0,05
2018	1,1	0,53	1,1	0,44	0,56	0,93	0,51	0,05
2019	1,1	0,53	1,1	0,43	0,56	0,87	0,48	0,05
2020	1,0	0,49	1,0	0,40	0,51	0,75	0,43	0,04

Джерело: сформовано на основі [7]

скоротилася на 43%, тому прогнозується зниження попиту і на студентське житло [9].

На балансі ЗВО, що перебувають у підпорядкуванні Міністерства освіти і науки, знаходиться 1246 гуртожитків загальною площею 5248,1 тис. м². До 90% цієї категорії гуртожитків потребують капітального або поточного ремонту, близько 10% – знаходяться в аварійному стані. Більшість із гуртожитків побудовані у 1960–70-х роках і не відповідають сучасним стандартам якості житла. Частина гуртожитків знаходиться далеко від навчальних корпусів. Актуальним залишається питання облаштування доступності гуртожитків для осіб з обмеженими фізичними можливостями. Враховуючи важливість цього питання в Україні урядом було ініційовано схвалення Державної цільової соціальної програми відновлення та розбудови мережі гуртожитків для проживання студентів закладів вищої освіти на 2022–2026 рр., що базується на необхідності створення умов для повноцінного безпечного проживання студентів, захисту їх фізичного та емоційного здоров'я, забезпечення оптимального середовища для якісного навчання [10].

Загалом було виокремлено ряд проблем, пов'язаних із функціонуванням гуртожитків ЗВО, нейтралізація більшості з яких потребує значних капіталовкладень. Пропонується згрупувати їх відповідно до черговості вирішення в умовах воєнного стану наступним чином (рис. 1).

Перша група проблем гуртожитків ЗВО «Першочергові» потребує нагального вирішення та державного фінансування, оскільки від цього залежить життя і здоров'я громадян України, а також в цілому реалізація освітньої діяльності.

Друга група проблем «Актуальні» потребує розв'язання, оскільки в умовах енергетичної нестабільності, постійного руйнування енергетичної інфраструктури України потреба енергозбереження є важливою, тому що використання гуртожитками ЗВО застарілих технологій створює на енергосистему України додаткове небажане навантаження.

Щодо третьої групи – «Важливі», усунення яких дозволить підвищити комфорт проживання мешканців, то це завдання хоча і є важливим, проте враховуючи черговість вирішення проблем гуртожитків ЗВО, їх нейтралізацію можна відкласти на пізніший період. Такий підхід до розв'язання проблем гуртожитків освітніх організацій дозволить комплексно підійти до якісної реалізації визначеного управлінського завдання та сформулювати

менеджменту закладу освіти відповідний алгоритм.

Внутрішніх фінансових резервів ЗВО для вирішення вищезазначених проблем не мають, оскільки відповідно до спільного наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Міністерства фінансів України, Міністерства охорони здоров'я України «Про встановлення граничного розміру плати за проживання в студентських гуртожитках вищих навчальних закладів державної та комунальної форми власності» № 284/423/173 від 28.03.2011 р. розмір плати за проживання у студентських гуртожитках ЗВО державної та комунальної форм власності, що належать до сфери управління МОН та МОЗ, з урахуванням ПДВ, встановленого згідно із законом, виходячи з нормативу 6 кв. м житлової площі (для новозбудованих гуртожитків – 8 кв. м житлової площі), не може перевищувати для студентів, абітурієнтів ЗВО I–IV рівнів акредитації – 40 відсотків розміру мінімальної ординарної (звичайної) академічної стипендії ЗВО відповідного рівня акредитації [11]. Визначений відсотковий розмір у грошовому еквіваленті для ЗВО IV рівня акредитації у 2022–2023 н. р. становить в середньому 800 грн. Враховуючи збільшення тарифів на комунальні послуги та мінімальний розмір заробітної плати, ця сума покриває витрати ЗВО на утримання гуртожитків лише на 60–70%. Решта витрат ЗВО змушені компенсувати за рахунок власних резервів. Саме тому фінансове забезпечення розв'язання лівової частини проблем гуртожитків ЗВО повинно бути реалізоване органами державної влади та / або місцевого самоврядування.

Висновки. Результати дослідження забезпечення комунальним обладнанням житлових приміщень у гуртожитках України дозволили встановити, що за період 2017...2020 рр. спостерігається несуттєве скорочення площі житлових приміщень у гуртожитках України. Загальний тренд, який спостерігається з 2017 по 2018 рр., показує незначне покращення забезпечення гуртожитків України всіма видами комунального обладнання, а у 2019–2020 роках – навпаки, певне зменшення. Спостерігається також досить висока частка урбанізації обладнання для водопроводу, гарячого водопостачання, каналізації, центрального опалення. Винятком є лише облаштування пічним опаленням, співвідношення якого у містах і селах становить відповідно 30% на 70%.

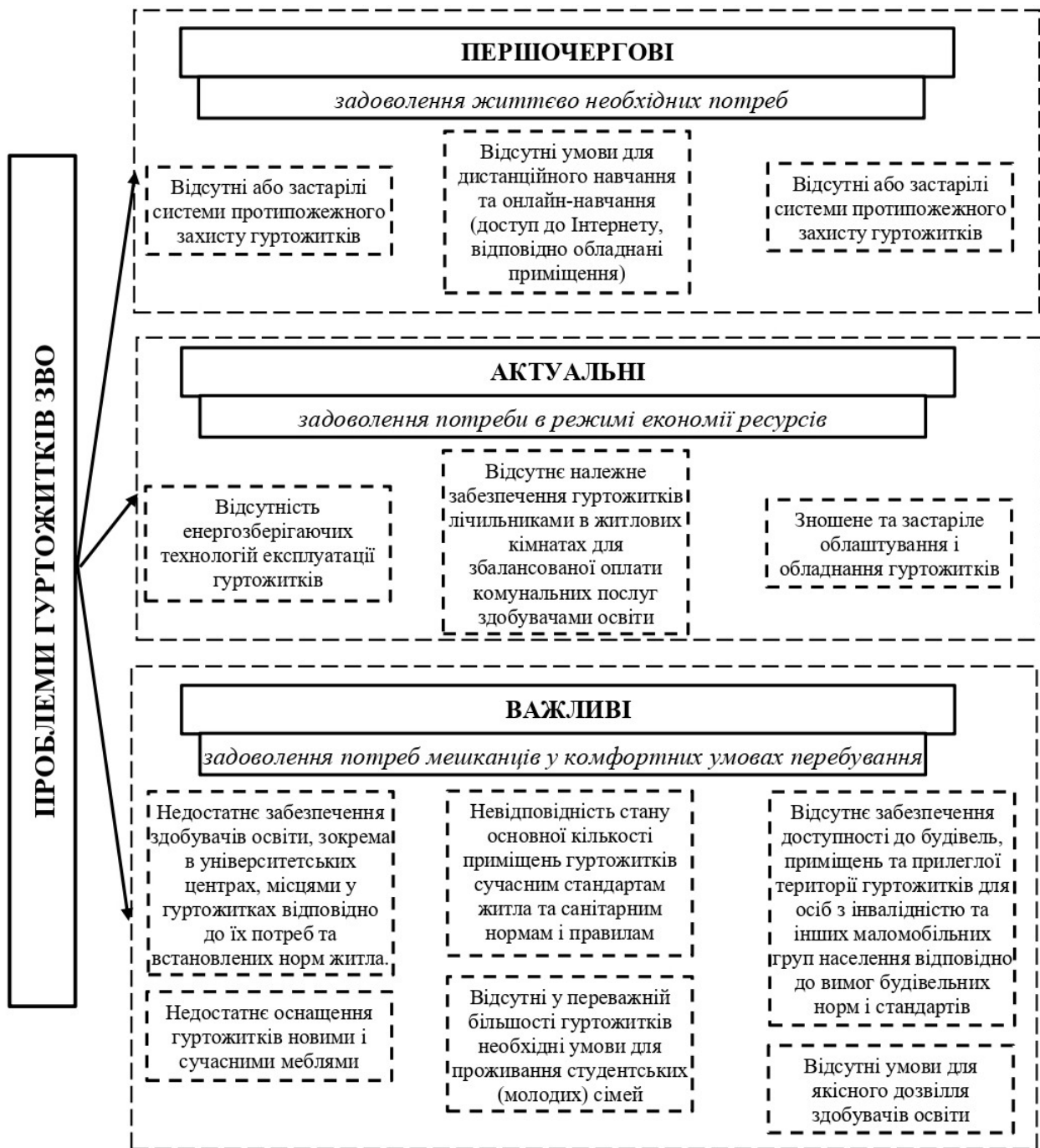

Рис. 1. Групування проблем гуртожитків ЗВО відповідно до черговості їх вирішення

Джерело: власне напрацювання з використанням [10]

Значення студентських гуртожитків із початком повномасштабного вторгнення росії в Україну посилилось. Особливо студентських гуртожитків, котрі в першу чергу використовуються як резервний житловий фонд для розміщення ВПО. Це вимагає прийняття ряду першочергових заходів, що дозволять створити безпечні та комфортні умови пере-

бування у таких помешканнях громадян України. Враховуючи збитковість гуртожитків ЗВО, обумовлену фіксованим розміром плати за гуртожиток, встановленої на рівні міністерств, питання фінансового забезпечення вирішення більшості проблем гуртожитків є завданням органів державної влади та місцевого самоврядування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Smith C., Pun N. The dormitory labour regime in China as a site for control and resistance. *The International Journal of Human Resource Management*. Vol. 17. 2006. Issue 8. P. 1456–1470.
2. Revington N., Moos M., Henry J., Haider R. The urban dormitory: planning, studentification, and the construction of an off-campus student housing market. *International Planning Studies*. Vol. 25. 2020. Issue 2. P. 189–205.
3. Літ'яга І. В. Діяльність соціального гуртожитку як інноваційна модель надання соціальних послуг. *Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний та національний виміри змін* : мат. II міжнар. наук.-практ. конф. (Суми, 26–27 березня 2015 р.). Суми, 2015. Т. 2. С. 284–287.
4. Сняданко І. І. Вплив соціально-психологічних чинників на рівень самоефективності студентів різних спеціальностей технічного університету. *Актуальні проблеми психології*. 2013. Вип. 38. С. 289–293.
5. Гуртожиток. *БТІ Адвокат*. URL: <https://advokat-bti.com.ua/ua/terminy-bti/gurtozhytok/> (дата звернення: 09.02.2023).
6. Dormitory. Wikipedia. <https://en.wikipedia.org/wiki/Dormitory> (accessed: 09.02.2023).
7. Державна служба статистики України : веб-сайт. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 09.02.2023).
8. Про затвердження Положення про порядок передачі квартир (будинків), жилих приміщень у гуртожитках у власність громадян : наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 16.12.2009 № 396. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0109-10#Text> (дата звернення: 09.02.2023).
9. Anthony J. 47 Essential Student Housing Statistics You Must Learn: 2023 Data & Demographics. *FinancesOnline*. URL: <https://financesonline.com/student-housing-statistics/> (accessed: 09.02.2023).
10. Про схвалення концепції державної цільової соціальної програми відновлення та розбудови мережі гуртожитків для проживання студентів закладів вищої освіти на 2022-2026 рр.: розпорядження КМУ від 26 серпня 2021 р. № 992-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/992-2021-%D1%80#Text> (дата звернення: 09.02.2023).
11. Про встановлення граничного розміру плати за проживання в студентських гуртожитках вищих навчальних закладів державної та комунальної форми власності: Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Міністерства фінансів України, Міністерства охорони здоров'я України від 28.03.2011 р. № 284/423/173. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0520-11#Text> (дата звернення: 09.02.2023).

REFERENCES:

1. Smith, C. & Pun, N. (2006). The dormitory labour regime in China as a site for control and resistance. *The International Journal of Human Resource Management*. Vol. 17. Issue 8. P. 1456–1470 [in English].
2. Revington, N., Moos, M., Henry, J. & Haider, R. (2020). The urban dormitory: planning, studentification, and the construction of an off-campus student housing market. *International Planning Studies*. Vol. 25. Issue 2. P. 189–205 [in English].
3. Lityaha, I. V. (2015). Diyal'nist' sotsial'noho hurtozhytku yak innovatsiyna model' nadannya sotsial'nykh posluh [Activities of a social dormitory as an innovative model of providing social services]. *Innovatsiynyy rozvytok vyshchoyi osvity: hlobal'nyy ta natsional'nyy vymiry zmin* : mat. II mizhnar. nauk.-prakt. conf. T. 2. pp. 284–287 [in Ukrainian].
4. Snyadanko, I. I. (2013). Vplyv sotsial'no-psykholohichnykh chynnykiv na riven' samefektyvnosti studentiv riznykh spetsial'nostey tekhnichnoho universytetu [The influence of social and psychological factors on the level of self-efficacy of students of various specialties of a technical university]. *Aktual'ni problemy psykholohiyi*. 2013. Vyp. 38. pp. 289–293 [in Ukrainian].
5. Hurtozhytok [Dormitory]. *BTI Advokat*. Retrieved from <https://advokat-bti.com.ua/ua/terminy-bti/gurtozhytok/> (accessed February 09, 2023) [in Ukrainian].
6. Dormitory. *Wikipedia*. Retrieved from <https://en.wikipedia.org/wiki/Dormitory> (accessed February 09, 2023) [in English].
7. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrayiny [State Statistics Service of Ukraine] : veb-sayt. Retrieved from <https://www.ukrstat.gov.ua/> (accessed February 09, 2023) [in Ukrainian].
8. Pro zatverdzhennya Polozhennya pro poryadok peredachi kvartyr (budynkiv), zhylykh prymishchen' u hurtozhytkakh u vlasnist' hromadyan [On the approval of the Regulation on the procedure for transferring apartments (houses), residential premises in dormitories into the ownership of citizens]: nakaz Ministerstva z pytan' zhytlovo-komunal'noho hospodarstva Ukrayiny vid 16.12.2009 № 396. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0109-10#Text> (accessed February 09, 2023) [in Ukrainian].
9. Anthony J. 47 Essential Student Housing Statistics You Must Learn: 2023 Data & Demographics. *FinancesOnline*. Retrieved from <https://financesonline.com/student-housing-statistics/> (accessed February 09, 2023) [in English].

10. Pro skhvalennya kontseptsii derzhavnoi tsil'ovoi sotsial'noi prohramy vidnovlennya ta rozbudovy merezhi hurtozhytkiv dlya prozhyvannya studentiv zakladiv vyshchoyi osvity na 2022-2026 rr. [On the approval of the concept of the state targeted social program for the restoration and development of a network of dormitories for the accommodation of students of higher education institutions for 2022-2026]: rozporyadzhennya KМУ vid 26 serpnia 2021 r. № 992-r. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/992-2021-%D1%80#Text> (accessed February 09, 2023) [in Ukrainian].

11. Pro vstanovlennya hranychnoho rozmiru platy za prozhyvannya v student·s'kykh hurtozhytkakh vyshchykh navchal'nykh zakladiv derzhavnoi ta komunal'noi formy vlasnosti [On establishing the maximum amount of fees for living in student dormitories of higher educational institutions of state and communal ownership]: Nakaz Ministerstva osvity i nauky, molodi ta sportu Ukrayiny, Ministerstva finansiv Ukrayiny, Ministerstva okhorony zdorov'ya Ukrayiny vid 28.03.2011 r. № 284/423/173. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0520-11#Text> (accessed February 09, 2023) [in Ukrainian].